

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1885/2016.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Törvényszék 2.Pf.20.146/2016/6. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó saját nevében eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Pécsi Törvényszék 2.Pf.20.146/2016/6. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve.
- [2] Az indítványozót a Pécsi Járásbíróság 127 000 Ft kártérítés megfizetésére ítélte, amelyet a Pécsi Törvényszék támadott ítélete helybenhagyott. A megállapított tényállás szerint az indítványozó (alperes), mint feljelentő és magánvádló, illetve a felperes, mint feljelentett és terhelt között több – szám szerint huszonegy – magánvádas büntetőeljárás indult. A felperes a magánvádas büntetőeljárások során jogi képviselője részére 444 500 Ft forint ügyvédi munkadíjat fizetett meg. A közjegyző előtt benyújtott fizetési meghagyást követően perré alakult eljárásban a felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperes indítványozót a fenti ügyvédi munkadíj mértékének megfelelő kártérítés megfizetésére.
- [3] A bíróság leszögezte, hogy a bűncselekmény miatt a feljelentés törvényben biztosított jog, nem tekinthető jogellenesnek, az alperesi magatartás azonban túlment a feljelentés keretein. A bíróság ügyről-ügyre haladva vizsgálta, hogy a tárgyban szereplő büntetőeljárások az eljárás melyik szakaszában, milyen okból kerültek megszüntetésre és egy konkrét, a Be. 331. §-a és a Be. 6. § (3) bekezdés *b*) pontja alapján a terhelt jogerős felmentésével záruló büntetőeljárás tekintetében megállapította a feljelentés jogellenességét. A bíróság tehát ezen – jogellenes feljelentés alapján indult – büntetőeljárás vonatkozásában kárként értékelte a felperes által a jogi képviselet ellátásáért fizetett védői díjat és az alperes indítványozót kártérítésre kötelezte.

- [4] Az alperes fellebbezése után másodfokon eljáró Pécsi Törvényszék álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helyes jogszabályok felhívása mellett, helyes jogi következtetést vont le, ítéleti döntése helyes és megalapozott, ezért a járásbíróság ítéletét helybenhagyta.
- [5] A jogerős ítélet szerint törvényben biztosított jog a feljelentés megtételére „nem tágítható odáig, hogy a feljelentő tetszése szerint bárkit feljelenthet. Ezt csak azzal szemben teheti meg, aki arra alapot szolgáltat. Ha nem ennek megfelelően jár el, akkor a törvény adta jogával lényegében visszaél, ami az eljárást jogellenessé teszi és kártérítési felelősségét is maga után vonja.”
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadta, hogy abban a büntetőeljárásban, amelyre vonatkozóan kártérítést ítélt meg a bíróság, a keresetindításkor még nem született jogerős döntés, így nem képezhetette volna a kereset tárgyát. Ezzel kapcsolatban az indítványozó elsősorban azt sérelmezte, hogy a fellebbezésében e vonatkozásban kifejtett aggályaira a másodfokú bíróság érdemben nem reagált, ahogyan a jogerős ítélet nem tartalmaz indokolást a 17/2012. számú büntető elvi határozattal és a BH 2002.223. számú eseti döntéssel kapcsolatos érveivel kapcsolatban sem.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint a feljelentés megtételét nem lehet jogellenes magatartásnak tekinteni, így vitatja a bíróság azon jogértelmezését, amely a jogellenesnek tekintett feljelentés alapján kártérítési felelősséget állapít meg a feljelentő terhére.
- [8] A fentiek alapján a támadott ítélet a panaszos szerint sértette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [9] 2. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [10] 2.1. A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a határidőben előterjesztett alkotmányjogi panasz a benyújtásra jogosulttól, azaz az alapügy alperesétől származik [Abtv. 51. § (1) bekezdés].
- [11] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további követelményeknek részben eleget tesz. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezéseket. Megjelöli a konkrét bírósági ítéletet és kifejezett kérelmet fogalmaz meg annak megsemmisítésére.
- [12] Az indítvány megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit: a B) cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, az ezekre vonatkozó indokolási kötelezettségének ugyanakkor csak részben tesz eleget.
- [13] Az Alkotmánybíróság főtítkára felhívta az indítványozót panaszindítványa kiegészítésére, mivel az nem tartalmaz kellő alkotmányjogi érvekkel alátámasztott

indokolást arra nézve, hogy a támadott határozat az alaptörvényben biztosított jogát mennyiben és miért sérti. A tájékoztató levél külön kiemelte, hogy a hiánypótlás indokolásának célszerű kiterjednie az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott valamennyi rendelkezésére.

- [14] A fenti előzmények után az indítványozó által benyújtott indítvány-kiegészítés azonban csak a bíróság indokolási kötelezettségével összefüggésben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére nézve tartalmazott indokolást.
- [15] Következésképpen az értékelhető alkotmányjogi indokolás nélkül hagyott panaszelemek tekintetében, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában az indítvány nem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaiban foglalt követelményeinek, így érdemi vizsgálatuknak nem volt helye.
- [16] 2.2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának az Abtv. 29–31. §-aiban rögzített további feltételeit. Ennek eredményeként az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [17] Az eljárás során az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette, panaszindítványa jogerős bírói döntés ellen irányul [Abtv. 27. § *b)* pont].
- [18] Az Abtv. 27. § *a)* pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [19] 2.3. Jelen ügyben az indítványozó ténylegesen azt kifogásolja, hogy a másodfokú bíróság elfogadta az elsőfokú bíróság által megállapított indokolást és a fellebbezésében előadott érveket indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta.
- [20] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [21] A felek kérelmeire, észrevételeire adott indokolás kérdését az Alkotmánybíróság a panaszban is felhívott 7/2013. (III. 1.) AB határozatában alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként értékelte (Indokolás [21]). E határozatának indokolásában az Alkotmánybíróság, figyelembe véve a releváns európai emberi jogi elveket is, kimondta, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás követelményrendszere elismeri az indokolt bírói döntéshez való jogot is. Ezen alapvető jog minimális elvárása, hogy a bíróságok az eljárási törvényeknek megfelelően az ügyben szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó

észrevételeit, kérelmeit kellő alaposággal megvizsgálják, és ennek értékeléséről határozatukban számot is adjanak (Indokolás [33]–[34]). Mindebből az is következik, hogy jelen alkotmányjogi panaszban felvetett elvi jelentőségű alkotmányjogi kérdést az Alkotmánybíróság korábban már eldöntötte {3212/2013. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [7], 3187/2015. (X. 7.) AB végzés, Indokolás [10], 3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [10]}, így az alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel {3161/2017. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [9]}.

[22] A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgel kapcsolatban az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének [...]” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22], 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [40]}.

[23] A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {elsőként lásd: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12] és 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; legutóbb megerősítette: 3129/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [5]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ekként a tényállás feltárása, a bizonyítékok mérlegelése és ennek alapján a következtetések levonása a rendes bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel {3250/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [11]; 3239/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [14], 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [16], 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [41]}. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, nem ténybíróság, a

bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során a bíróságok, végső soron a Kúria feladata {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]}. Mindezt kiegészítik a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban megállapítottak, miszerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {Indokolás [89]}.

- [24] Jelen ügyben a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú ítélet a tényállást helyesen állapította meg, helyes jogszabályok felhívása mellett, helyes jogi következtetést vont le, ítéleti döntése helyes és megalapozott volt. Ettől eltérő értékelésre az Alkotmánybíróságnak sincs lehetősége, az indítvány ekként nem vet fel bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.
- [25] 3. Tekintettel az Alkotmánybíróság azon megállapítására, hogy a jelen ügyben nem merült fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ban foglaltaknak nem felelt meg.
- [26] Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjára tekintettel az alkotmányjogi panasz befogadását visszautasította.

Budapest, 2017. november 7.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró